

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

ATA, Hälsingland, Söderhamns stad, Storjungfruns kapell

Byggnadsregistret, Söderhamn, Storjungfruns kapell

Länsmuseet Gävleborg, personarkiv. Skoglund, Hjalmar. ...*minnesteckning över gamla kapell på öarna i Gävleborgs län*. Hudiksvall 1927. Album tillägnat landshövding Sven Lübeck på hans 50-årsdag.

Länsmuseet Gävleborg, topografiskt arkiv

Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv

Länsstyrelsen Gävleborg, Kulturmiljöenheten, ärendearkiv

Kilström, Bengt Ingmar. *Prästgrundets och Storjungfruns kapell samt Stugsunds kyrka i Söderhamn*. Uppsala 1982.

Magnusson, Yngve. *Söderhamns församling 1635-1980*. Söderhamn (1980?)

Vedin, P. J. *Det forntida fisket vid Norrlandskusten*. Gävle 1939.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1600-talets början eller mitt	Det nuvarande kapellet anläggs sannolikt vid denna tid, men något exakt byggår är inte känt. Kapellet uppförs av timmer och förses med sadeltak. Eventuellt kan byggnaden ha haft en äldre föregångare.	Kilström, B. I. 1982/ Byggnadsregistret
1619	Detta årtal ristats in i väggen på södra sidan under bräderna, enligt ett protokoll från 1790.	Kilström, B. I. 1982
1620	Söderhamns församling får troligen ansvar över kapellet från denna tid, då Storjungfrun omtalas i de stadsprivilegier som kung Gustav II Adolf utfärdar för Söderhamns stad detta år.	Kilström, B. I. 1982
1653	Detta årtal ristats in på ingångsdörrens insida.	Skoglund, H. 1927
1690-talet	Storjungfruns kapell får överta predikstol och en del andra snidade inredningsdetaljer från moderkyrkan i Söderhamn som vid denna tid utrustas med ny inredning.	Kilström, B. I. 1982
1700-talets början	Hudiksvalls prosten O. J. Broman skriver att ”På Stora Jungfrun är ett Capel nu i senare dagar upbyggt.”	Skoglund, H. 1927
1700-talet	Den nuvarande bänkinredningen tillkommer eventuellt under detta århundrade och enligt en uppgift även predikstolen (Jämför dock uppgift ovan ang. 1690-talet). Vägarna förses med en draperimålning under detta sekel.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv
1748	Den klocka som tidigare hängde i kapellets klockstapel gjuts. Detta är kapellets första gjutna klocka.	Kilström, B. I. 1982/ Vedin, P. J. 1939
1790	Ett inventarieprotokoll upprättas i samband med att kyrkoherde J. N. Nordberg besöker Storjungfrun och i detta beskrivs även	Kilström, B. I. 1982/ Skoglund, H.

	<p>kapellet. I protokollet omnämns att årtalet 1547 tidigare ska ha funnits på en dörrspegel som möjligen kan härröra från ett tidigare kapell. Reparationer sker även detta år (1790) då inventarieprotokollet omtalar följande; ”<i>altare med sin disk /altarring/ igår färdiggjord</i>”. Kapellet uppges vara ”<i>försvarligen vårdadt</i>”. Protokollet beskriver även att kapellet ”<i>i senare tid</i>” blivit klätt med bräder. Kapellet ”<i>rymmer 70-80 personer, är invändigt målat i vit oljefärg och har 7 bänkar på vardera sidan om en 6 fot bred mittgång.</i>” Vid kyrkoherdens besök beslöts att bänkarna på kvinnosidan skulle förses med ryggstöd. Kapellet får samma år altarets nuvarande krucifix i gåva av församlingens kyrkoherde J. N. Nordberg.</p>	1927/ Vedin, P. J 1939/ Magnusson, Y (1980?)
1855	<p>Kapellet nuvarande gjutna klocka gjuts av Gelbgjutaren C. E. Frunk i Söderhamn och den skänks till kapellet av Hamnlaget som då bestod av 74 personer. Den gamla klockan ansågs för liten och otillräcklig.</p>	Kilström, B. I. 1982
1882-1883	<p>Kapellet repareras.</p>	Skoglund, H. 1927
1894 (1895)	<p>Kapellet restaureras i sin helhet. Nytt golv läggs in och taket förses med ny spåntäckning. Exteriören målas om.</p>	Kilström, B. I. 1982/ Vedin, P. J. 1939
1965	<p>Kapellet renoveras. Byggnaden förses med ny lockpanel som avfärgas med Falu rödfärg. Taket som tidigare varit klätt med klivna spån ersätts med en takbeläggning av handspäntade spån. Trasiga fönsterrutor byts mot antikglas och korfönstret görs helt nytt avseende bågar och rutor. Samtliga fönster uppges vara försedda med blyspröjs. I interiören sker inga förändringar bortsett från ommålning av väggar och tak med oljefärg.</p>	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv
1970-talet?	<p>Eventuellt tillkommer den utåtgående ytterdörren i trä som sätts upp som skydd för den äldre inåtgående dörren. Dörren finns med på foton från 1981 i Länsmuseets bildarkiv.</p>	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv
1974	<p>Kapellet renoveras. Arbetet utförs som beredskapsarbete.</p>	Kilström, B. I. 1982
1987	<p>Länsmuseet besiktigar kapellet. Takläckage i byggnaden som troligen beror på att spånen lagts i fel riktning vilket medför att vatten samlas på golvet mellan altaret och predikstolen vid regnväder. Vattnet rinner dock troligen längs innerpanelen då inga fuktskador kan iakttas i taket. Enligt uppgift är kapellet angripet av hästmyror. Länsmuseet föreslår byte av antikglas till handblåsta glas. Om och hur detta åtgärdades är inte känt.</p>	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv
1994	<p>Konservator Per Mattsson, Gävle, renoverar kapellets krucifix då krucifixet var spräckt på flera ställen och mindre bitar saknades.</p>	Länsstyrelsen Gävleborg, ärendearkiv
1998	<p>Kapellets spåntak byts mot ett nytt. Befintligt undertak återanvänds. Byte av rötskadad hörnbräda i hörn mot nordost. Fasaderna målas med Falu rödfärg. Snickerierna som är målade med plastfärg skrapas rena från löst sittande färg och avfärgas på nytt med vit linolja.</p>	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv